

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/18

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2023/21547

Karar No. 2024/391

Tarihi: 15.01.2024

●SENDİKA AİDAT ALACAĞI
●YETKİ BELGESİ ALAN SENDİKANIN ÜYE
LİSTESİNİ VE KESİLECEK AİDAT TUTARININ
BİLDİRİLMESİ

ÖZETİ: Hukukumuzda, sendika aidat alacaklarının tahsili yöntemi bakımından kaynakta kesinti olarak ifade edilebilecek “check off” sistemi benimsenmiştir. Buna göre, üyelik ve dayanışma aidatları işveren tarafından işçi ücretlerinden kesilerek belirli bir süre içinde sendikaya devredilmektedir (Ünal Narmanlıoğlu, İş Hukuku Toplu İş İlişkileri, İstanbul, 2013, s.206; Turhan Esener, Yeliz Bozkurt Gümrükçüoğlu, Sendika Hukuku, İstanbul, 2014, s.161).

Belirtilen kanuni düzenlemeye göre de, bir işyerinde veya işletmede toplu iş sözleşmesi yapmak için yetki belgesi alan işçi sendikasının, yetki belgesine konu işyeri veya işletmede çalışan üyesi işçilerin listesini ve sendika tüzüğüne göre üyelerin sendikaya ödemeyi kabul ettikleri üyelik aidatını işverene bildirmesi ve bu listeye göre üyelik aidatının kesilmesini ve sendikaya ödenmesini istemesi gerekir. Aksi hâlde işverenin yükümlülüğünden söz edilemez (Narmanlıoğlu, s.207).

Taraflar arasındaki sendika aidat alacağı davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davalılar vekilleri tarafından istinaf edilmesine üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvuruların esaslan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalılar vekilleri tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik

Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davalı Şirketlerin oluşturduğu iş ortaklığı ile müvekkili Sendikanın taraf olduğu, 15.04.2017-31.12.2019 yürürlük süreli toplu iş sözleşmesinin Yüksek Hakem Kurulu tarafından bağıtlandığını, müvekkili Sendika tarafından davalı Şirketlere 26.07.2019 tarihli ihtarname keşide edilerek ihtarname ekinde bildirilen üye işçilerin sendika üyelik aidatlarının 15.04.2017 tarihinden, üye olmayan işçilerin dayanışma aidatlarının toplu iş sözleşmesinden yararlanmaya başladıkları tarihten itibaren kesilmek suretiyle müvekkili Sendika hesabına yatırılmasının istendiğini, ihtarnameye rağmen sendika üyelik aidatlarının davacı Sendika hesabına yatırılmadığını beyanla fazlaya ilişkin hakkı saklı kalmak kaydıyla şimdilik sendika aidat alacağından 20.000,00 TL'nin muacceliyet tarihinden en yüksek mevduat faiziyle davalılardan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı Name Kurumsal Yem. Gıda Tem. Mad. İnş. Tur. Ltd. Şti. (Name Şirketi) vekili cevap dilekçesinde; dava dilekçesindeki iddiaları kabul etmediklerini, dava konusu alacağın zamanaşımına uğradığını, müvekkili Şirketin anılan ortaklıktaki çalışmasının sadece bir gün olduğunu, müvekkilinin adı ortaklık hissesini 18.06.2019 tarihinde devrettiğini, alt işverenlerin aidat sorumluluğunun devir tarihine kadar olduğuna dair Yargıtay içtihatları bulunduğunu, buna göre dava konusu alacaklardan sorumluluğunun bir gün ile sınırlı olması gerektiğini, her toplu iş sözleşmesi döneminde üye işçilerin listesi ile hesap bilgilerinin gönderilmesi gerektiği hâlde bu bilgilerin gönderilmediğini savunarak davanın reddini istemiştir.

2. Diğer davalılar davaya cevap dilekçesi vermemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davanın ödenmeyen sendika aidatının tahsili istemine ilişkin olduğu, asıl işveren Ankara Üniversitesi nezdinde alt işveren olarak davalı Şirketlerin oluşturduğu adi ortaklık ile davacı Sendika arasında Yüksek Hakem Kurulu Başkanlığının 30.05.2019 tarihli ve 2019/42 Esas, 2019/207 Karar sayılı kararı ile bağıtlanan 15.04.2017-31.12.2019 tarihleri arasını kapsayan toplu iş sözleşmesi bulunduğu, davacı Sendika Tüzüğü'nün 39 uncu maddesine göre; üyelere alınacak üyelik aidatının bir aylık (30 günlük) brüt çıplak ücretinin %3'ü olduğu, aidat kesilmesi esas ve usulleri için 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun (6356 sayılı Kanun) 18 inci maddesi hükümleri uygulanacağı kararlaştırıldığı, davacı Sendikaya üye olan tüm işçilerin üyelik fişleri ile ücret bordrolarının dosyaya kazandırıldığı, dosyanın bilirkişiye tevdi ile alınan denetime elverişli rapora itibar edildiği, faiz yönünde taleple bağlı kalınarak en yüksek banka mevduat faizine hükmedildiği, davacı Sendika tarafından gönderilen ihtamamenin tebliğ tarihinin 31.07.2019 olduğu ve ödeme için 1 aylık süre verildiğinin temerrüt bakımından gözetildiği, dava

dilekçesiyle talep edilen meblağ üzerinden taleple bağlı kalındığı gerekçe gösterilerek davanın kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalılar vekilleri istinaf başvurusunda bulunmuşlardır.

B. İstinaf Sebepleri

1. Davalı Name Şirketi vekili; taleplerin zaman aşımına uğradığını ve bu hususun değerlendirilmediğini, 18.06.2019 tarihinde adi ortaklığa ilişkin devir yapıldığını ve müvekkili Şirketin iş yapılan kamu kurumu ve çalışan personellerle bir bağının kalmadığını, işçilerin müvekkili Şirket nezdinde sadece bir gün çalıştıklarını, toplu iş sözleşmesinin Yüksek Hakem Kurulu tarafından kabul edildiği tarih itibarıyla müvekkili Şirketin ortaklık sıfatının bulunmadığını, toplu iş sözleşmesinin müvekkili Şirketin ortak olma iradesinden önce oluştuğunu, bu nedenlerle müvekkili Şirketin olsa olsa adi ortaklığın resmî ortak sıfatına sahip olduğu bir günden sorumlu tutulabileceğini, ayrıca davacı Sendikanın üyesi olan işçilerin listesini ve banka hesap numarasını müvekkili Şirket de dâhil olmak üzere diğer davalı işverenlere göndermediğini, keza hükme esas alınan bilirkişi raporunda toplu iş sözleşmesine dahil edilen işçilerin hatalı belirlendiğini belirterek İlk Derece Mahkemesi kararının ortadan kaldırılması ve davanın müvekkili Şirket yönünden esastan reddine karar verilmesi istemi ile istinaf yoluna başvurmuştur.

2. Davalılar Atısal İnşaat Gıda Tem. Oto. Eml. San. Tic. Ltd. Şti. (Atısal Şirketi) ve On İlaçlama Sağlık Hiz. İnş. Elek. Gıda Ürn. Bilg. Tem. Hiz. İnsan Kayn. ve Taah. San. Tic. Ltd. Şti. (On İlaçlama Şirketi) vekili; müvekkili Şirketler ile davacı Sendika ve ihbar olunan Üniversite arasında hiçbir hukuki irtibat bulunmadığını, müvekkili Şirketler ile ihbar olunan Üniversite arasında akdedilmiş bir hizmet alım sözleşmesi ya da herhangi bir ihale evrakının da mevcut olmadığını, bu nedenlerle müvekkili Şirketlere husumet yöneltilemeyeceğini ve müvekkili Şirketlerin haksız olarak hasım gösterildiklerini, ayrıca bilirkişi tarafından üye kayıt fişlerinin uyumsuzlığa etkili olacak şekilde incelenmediğini, bilirkişi raporunda eksik ve hatalı tespitler bulunduğunu belirterek İlk Derece Mahkemesi kararının ortadan kaldırılması ve davanın müvekkili Şirketler yönünden öncelikle husumetten, aksi hâlde esastan reddine karar verilmesi istemi ile istinaf yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; 6356 sayılı Kanun uyarınca bir işyerinde veya işletmede toplu iş sözleşmesi yapmak için yetki belgesi alan işçi sendikasının, yetki belgesine konu işyeri veya işletmede çalışan üyesi işçilerin listesini ve sendika tüzüğüne göre üyelerin sendikaya ödemeyi kabul ettikleri üyelik aidatını işverene bildirmesi ve bu listeye göre üyelik aidatının kesilmesini ve sendikaya ödenmesini istemesi gerektiği, somut uyumsuzlukta, öncelikle 15.04.2017 - 31.12.2019 dönemi sendika üyelik aidatı talep edildiği, dava

tarihi itibarıyla hüküm alınan alacakların zamanaşımına uğramadığı, davalı Şirketlerin tamamının Yüksek Hakem Kurulu tarafından kararlaştırılan 30.05.2019 tarihli ve 2019/42 Esas, 2019/207 Karar sayılı Toplu İş Sözleşmesinin tarafı olduğu, sözü edilen toplu iş sözleşmesi uyarınca tüm davalıların davaya konu sendika üyelik aidatı alacağından sorumlu olduğu, davalı Şirketler arasındaki hukuki ilişkilerin toplu iş sözleşmesi tarafı olan davacı Sendikayı bağlamayacağı, davacı Sendika tarafından üye olan işçilerin listelerinin davalılara gönderildiği, davalı Şirketler vekillerinin hükme dayanak bilirkişi raporuna yönelik somutlaştırılmış bir itirazlarının bulunmadığı, bu nedenle yeni bir bilirkişi incelemesi yapılması veya ek rapor tanzimine gerek olmadığı, İlk Derece Mahkemesince 14.10.2021 tarihli bilirkişi raporuna itibarla hüküm kurmasında da isabetsizlik olmadığından bahisle davalılar vekillerinin istinaf başvurularının esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalılar vekilleri temyiz isteminde bulunmuşlardır.

B. Temyiz Sebepleri

1. Davalı Name Şirketi vekili; müvekkilinin 18.06.2019 tarihinde adi ortaklığa ilişkin yaptığı devir nedeniyle ihbar olunan Üniversite ve işçilerle bir bağı bulunmadığını, işçilerin müvekkili nezdinde sadece bir günlük çalışması bulunduğunu, alt işverenlerin sorumluluklarının devir tarihine kadar olduğunu, Yüksek Hakem Kurulu tarafından toplu iş sözleşmesinin bağtlandığı tarih itibarıyla diğer davalı Şirketlerle müvekkili arasında ortaklık ilişkisi bulunmadığından sorumlu tutulamayacağını, hükme esas alınan bilirkişi raporunun hatalı olduğunu belirterek temyiz yoluna başvurmuştur.

2. Davalılar Atısal Şirketi ile On İlaçlama Şirketi vekili; müvekkileri ile davacı ve ihbar olunan Üniversite arasında hiçbir hukuki irtibat bulunmadığını, sendika aidatının ödenmesinde asıl sorumluluğun işçide olduğunu, bu nedenlerle müvekkillerine husumet yöneltilmesinin isabetli olmadığını, müvekkileri ile ihbar olunan Üniversite arasındaki hizmet alım sözleşmesinin dosyaya kazandırılması gerektiğini, hükme esas alınan raporun hatalı olduğunu zira sendika üyesi işçilerin üyelikten istifalarının doğru değerlendirilmediğini belirterek temyiz yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, sendika aidat alacaklarının tahsili istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1. 6356 sayılı Kanun'un“Üyelik aidatı” kenar başlıklı 18 inci maddesi şöyledir:

"(1) Üyelik aidatının miktarı kuruluşların tüzüklerinde belirtilen usul ve esaslara göre genel kurul tarafından belirlenir.

(2) Üyelik ve dayanışma aidatları, yetkili işçi sendikasının işverene yazılı başvurusu üzerine, işçinin ücretinden kesilmek suretiyle ilgili sendikaya ödenir.

(3) Yukarıdaki hükümlere göre ödenmesi gereken aidatı kesmeyen veya kesmesine rağmen bir ay içinde ilgili işçi sendikasına ödemeyen işveren, bildirim şartı aranmaksızın aidat miktarını bankalarca işletme kredilerine uygulanan en yüksek faiziyle birlikte ödemekle yükümlüdür.

(4) Üye aidatının tahsiline ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir."

2. Resmî Gazete'nin 09.07.2013 tarihli ve 28702 sayılı nüshası ile yürürlüğe giren Sendika Üyeliğinin Kazanılması ve Sona Ermesi ile Üyelik Aidatının Tahsili Hakkında Yönetmelik'in 9 uncu maddesi şöyledir:

"(1) Üyelik ve dayanışma aidatları, yetkili işçi sendikasının işverene yazılı başvurusu üzerine, işçinin ücretinden kesilerek ilgili sendikaya ödenir. Genel kurul kararı ile aidatlarda değişiklik yapıldığı takdirde, en geç bir ay içinde sendika tarafından aidat miktarı işverene bildirilir. (Ek cümle:RG-14/6/2015-29386) Yetkili işçi sendikası, üyelik değişikliklerini de en geç bir ay içerisinde işverene bildirmekle yükümlüdür.

(2) İşyerinde uygulanan toplu iş sözleşmesinin tarafı olan işçi sendikası veya toplu iş sözleşmesi yapılmamışsa ya da sona ermişse yetki belgesi alan işçi sendikası, aidatların işçilerin ücretlerinden kesilmesi için işverene yazılı talepte bulunur.

(3) İşveren aidatları kesmeye, kestiği aidatın türünü belirterek tutarı ile kesinti listesini sendikaya göndermekle yükümlüdür.

(4) Yukarıdaki hükümlere göre ödenmesi gereken aidatı kesmeyen veya kesmesine rağmen bir ay içinde ilgili işçi sendikasına ödemeyen işveren, bildirim şartı aranmaksızın aidat miktarını bankalarca işletme kredilerine uygulanan en yüksek faiziyle birlikte ödemekle yükümlüdür."

3. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 371 inci maddesi.

3. Değerlendirme

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davahılar vekillerinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Hukukumuzda, sendika aidat alacaklarının tahsili yöntemi bakımından kaynakta kesinti olarak ifade edilebilecek "check off" sistemi benimsenmiştir. Buna göre, üyelik ve dayanışma aidatları işveren tarafından işçi ücretlerinden kesilerek belirli bir süre içinde sendikaya devredilmektedir (Ünal Narmanlıoğlu, İş Hukuku Toplu İş İlişkileri, İstanbul, 2013, s.206; Turhan Esener, Yeliz Bozkurt Gümrükçüoğlu, Sendika Hukuku, İstanbul, 2014, s.161).

3. Belirtilen kanuni düzenlemeye göre de, bir işyerinde veya işletmede toplu iş sözleşmesi yapmak için yetki belgesi alan işçi sendikasının, yetki belgesine konu işyeri veya işletmede çalışan üyesi işçilerin listesini ve sendika tüzüğüne göre üyelerin sendikaya ödemeyi kabul ettikleri üyelik aidatını işverene bildirmesi ve bu listeye göre üyelik aidatının kesilmesini ve sendikaya ödenmesini istemesi gerekir. Aksi hâlde işverenin yükümlülüğünden söz edilemez (Narmanlıoğlu, s.207).

4. Dosya içeriğinden; Yüksek Hakem Kurulunun 30.05.2019 tarihli ve 2019/42 Esas, 2019/207 Karar sayılı kararı ile davacı Sendika ile davalı Şirketlerin oluşturduğu iş ortaklığı arasında 15.04.2017-31.12.2019 yürürlük süreli toplu iş sözleşmesinin karara bağlandığı, hükme esas alındığı belirtilen bilirkişi raporunda 30.05.2019 tarihinden önce Sendika üyesi ve işyerinde çalışıyor olmak koşulu ile işçilerin üyelik aidatı ödemeleri gerektiğinden bahisle dava konusu alacağın 2017 yılı Nisan ayı ila 2019 yılı Aralık ayı arası dönem yönünden hesaplandığı anlaşılmaktadır. İlk Derece Mahkemesince davacının talebi ile bağlı kalınarak yazılı şekilde davanın kabulüne karar verilmiş ise de yukarıda ayrıntılı olarak izah edildiği üzere, işverenin aidat kesintisi yapma ve ödeme borcundan söz edilebilmesi için Sendikanın, yetki belgesine konu işyeri veya işletmede çalışan üyesi işçilerin listesini ve sendika tüzüğüne göre üyelerin sendikaya ödemeyi kabul ettikleri üyelik aidatını işverene bildirmesi ve bu listeye göre üyelik aidatının kesilmesini ve sendikaya ödenmesini istemesi gerekir.

5. Somut olayda davacı işçi Sendikası tarafından, davalı Şirketlere aidat kesinti talep yazısının 31.07.2019 tarihinde tebliğ edilmesine karşın bu tarihten önceki dönemin de hüküm altına alınması doğru olmamıştır. Yapılacak iş, aidat kesinti yükümlülüğünün 31.07.2019 tarihinde başlayacağı gözetilerek bu tarihten sonra muaccel olan alacakların hüküm altına alınmasından ibaret iken, eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgililere iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

15.01.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.